

Clypevs Theologiæ Thomisticæ

Continens Tractatus de erroribus Pelagianorum, de Gratia, de
Iustificatione & Merito, de Virtutibus Theologicis, & quatuor Cardinalibus,
ac de ineffabili mysterio Incarnationis

Gonet, Jean-Baptiste

Parisiis, 1669

§. I. Quibusdam præmissis, difficultas duplici conclusione resolvitur, ,

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77342](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77342)

forma verò mutatur receptione sui in subiecto: Verbum autem Divinum, nec recipit humanitatem, nec recipitur in illa, sed est purus terminus illius, & idcirco non mutatur. Tertia est, quia Verbum unitur humanitati immediatè, & sine unione ab illo realiter distincta, & in ipso recepta: Angelus autem, si uniretur naturæ humanæ, non conjungeretur illi immediatè, sed mediante aliquo nexu seu modo unionis, in ipso recepto; unde licet non mutaretur intrinsecè per humanitatem terminatam, bene tamen per unionem receptam. Idem dicendum de personalitate creata, quæ produceretur separata à natura, & postea illi uniretur, & de anima rationali, cum in resurrectione de novo uniretur corpori, saltem in illorum sententia, qui modum unionis inter materiam & formam admittunt.

48. Dices secundo: Verbum est humanitatis subiectum, & non solum terminus: Ergo acquirendo humanitatem de novo, est intrinsecè mutatum. Consequentia pater ex suprâ dictis, Antecedens probatur. Habens formam in se, est subiectum talis formæ: Sed Verbum habet in se humanitatem, cum sit verè & intrinsecè homo, & homo idem sit quod habens humanitatem: Ergo verè & realiter est humanitatis subiectum.

49. Confirmatur: Ut Verbum dicatur intrinsecè homo, debet natura humana fieri ei intrinseca: Sed non potest fieri illi intrinseca, nisi recipiatur in illo; impossibile enim est, aliquid extrinsecum alteri, fieri ipsi intrinsecum, absque intrinseca sui receptione: Ergo &c.

50. Ad instantiam, nego Antecedens, ad cuius probationem, nego Majorem; nam habere formam abstrahit ab hoc quod est habere illam receptivè, & habere illam personaliter, seu terminativè: habens formam primo modo, est subiectum illius, habens verò illam secundo modo, non est ejus subiectum, sed terminus: quare cum Verbum Divinum non sit habens naturam humanam receptivè, aut subiectivè, sed personaliter tantum & terminativè, non est humanitatis subiectum, sed terminus ejus intrinsecus, eam intrinsecè perficiens, complens, ac terminans, quod sufficit ut natura humana dicatur ei intrinseca. Unde ad confirmationem, concessa Majori, neganda est Minor; aliquid enim extrinsecum, potest alteri fieri intrinsecum, absque intrinseca sui receptione, per hoc scilicet quod ei intimè conjugatur, vel ab ipso intrinsecè terminetur: Verbum autem intrinsecè terminat humanitatem, & illi intimè & immediatè unitur, ad unum per se cum illa constituendum.

ARTICVLVS II.

Utrum possibilitas Incarnationis, seu unionis substantiæ divinæ cum natura creata, naturali lumine, ab intellectu creato evidenter cognosci possit?

§. I.

Quibusdam præmissis, difficultas duplici conclusione resolvitur.

51. Certum est, Incarnationem, prout importat unionem Verbi Divini cum natura humana, à nulla mente creata posse lumine naturali

A cognosci ut possibilem, cum nulla mens creata possit lumine naturali cognoscere Trinitatem personarum esse in Deo: ut enim dicitur Matth. 11. *Nemo novit Filium, nisi Pater, neque Patrem quis novit, nisi Filius, & cui voluerit Filius revelare.* Unde Basilii Epist. 43. vocat Trinitatem, *enigma novum*, Gregorius Nissenus, *enigma à communi sensu abhorrens*, & Hormisda Papa in Epist. ad Justinum Imperat. cap. 1. *secretum Trinitatis* (inquit) *nec ulla visibilium nec invisibilium creaturarum potuit investigare natura.* Unde solum difficultas est, an saltem possibilitas unionis substantiæ divinæ, secundum se & absolute considerata, & prout abstrahit à substantiis relativis, & personis in particulari, possit lumine naturali cognosci?

Partem affirmantem tenet Valentia hic puncto 2. ubi licet concedat existentiam Incarnationis non posse ab ullo intellectu creato lumine naturali cognosci, vult tamen ejus possibilitatem posse ab illo cognosci evidenter, cognitione saltem imperfecta, cum ad hoc sufficiat (inquit) solvere evidenter omnia argumenta, quæ sunt ad ostendendum illam esse impossibilem. Medina verò hic quaest. 2. introductoriâ, distinctione utens, fatetur quidem id esse impossibile, absolute loquendo, & non suppositâ revelatione hujus mysterij, contendit tamen revelatione illius præsuppositâ, id esse possibile. Contra hos Authores, pro adversa, quæ communis est sententia.

Dico primò: Solo lumine naturæ, non potest, etiam notitiâ imperfectâ, possibilitas Incarnationis, seu unionis substantiæ divinæ cum aliqua natura creata, evidenter cognosci.

Probatum primò ex Scriptura, nam ad Ephes. 3.

3. Incarnatio vocatur *Sacramentum absconditum à seculis in Deo*, id est, in sola Dei notitiâ, ut explicat Glossa. Ad Colossenses 1. *Mysterium absconditum à seculis*, & 1. ad Corinth. 2. *Sapientia in mysterio abscondita.* Et Apocal. 5. liber quem nemo in cælo aut in terra aperire poterat, & cuius solus Deus potuit signacula solvere, per suam revelationem.

Favent etiam Concilia & SS. Patres, in Ephesino enim parte 3. cap. 13. Incarnatio vocatur *indeprehensibilis & inenarrabilis*, à Cyrillo Alexandrino in Epist. ad Reginas, *enigma sacramentum quod nulla mens creata potest intelligere*, & Chrysostomus homil. 4. in Matth. invenitur in eos qui putant hoc mysterium posse humanis cogitationibus comprehendere, aut humanis vocibus explicari. Item Leo Papa, maximus hujus mysterij Interpret, ait Serm. 9. de nativitate. *Utique substantiam Dei & hominis, in unam convenisse personam, nisi fides credat, sermo non explicat.* Et Augustinus Epist. 3. ad Volusianum de hoc mysterio dicit: *Fateamur Deum aliquid posse, quod nos agnoscimus investigare non posse.* Denique Dionysius cap. 2. de divin. nomin. sic habet: *Iesu in carne apparitio, & ineffabilis est sermone omni, & omni ignota intelligentia, ipsi quoque antiquissimorum Angelorum Primati non satis perspecta.*

Dicit fortè aliquis, hæc testimonia posse ita explicari, quod non potuit sine revelatione cognosci quod erat facta aut futura Incarnatio, sed non quod non potuerit cognosci possibilis.

Sed contra, Quando aliquod mysterium dicitur incognoscibile, incomprehensibile, & investigabile menti creatæ, tunc innuitur, quod illud

nedum ut existens, aut futurum, sed neque etiam ut possibile, ab intellectu creato, lumine naturali cognosci possit; ea enim quæ ut possibilia & nullam contradictionem involventia, lumine naturali cognosci possunt, non dicuntur incomprehensibilia & investigabilia, sed ea duntaxat quæ in suo conceptu contradictionem implicare videntur, quam ratio naturalis proprijs viribus & naturali lumine superare non valet: At à Concilio & a SS. Patribus citatis, Incarnationis mysterium incomprehensibile & investigabile dicitur: Ergo innunt illud, nedum ut existens, aut futurum, sed nec etiam ut possibile, posse lumine natura cognosci. Addo quod Apostolus 1. ad Corinth. 2. loquens de hoc mysterio, ait illud in cor hominis non ascendere: quibus verbis satis aperte declarat, illud nullo plane modo, nec ut existens, nec ut futurum, nec ut possibile posse ab intellectu creato lumine naturali attingi. Et D. Augustinus Epistolâ citatâ ad Volusianum, expresse loquitur de possibilitate Incarnationis, dum ait, Deum se incarnando fecisse aliquid quod non possumus intelligere, quomodo Deus id possit.

66. Probat secundò conclusio ratione fundamentali: Lumen naturale intellectus non se extendit nisi ad ea quæ sunt intra ordinem naturæ, aut in esse entis, aut saltem in esse veri & cognoscibilis: Sed possibilitas Incarnationis est supra totum ordinem naturæ, tam in esse entis, quam in esse veri & cognoscibilis: Ergo lumen naturale intellectus, ad possibilitatem Incarnationis se extendere nequit. Major est evidens, quia inter objectum & potentiam debet esse proportio. Minor probatur: Illud est supra totum ordinem naturæ, tam in esse entis, quam in esse veri & cognoscibilis, quod nedum est in sua entitate supernaturale, sed etiam non habet aliquam connexionem cum aliqua causa aut effectu naturali: At possibilitas Incarnationis, nedum est in se supernaturalis, sed neque ullam habet connexionem cum aliqua causa, aut effectu naturali, licet enim nunquam existeret, nec esset possibilis Incarnatio, adhuc res omnes naturales essent eo modo quo sunt: Ergo possibilitas Incarnationis est supernaturalis, & in esse entis, & in esse veri & cognoscibilis.

57. Dices, ex cognitione omnipotentiae Dei quæ naturaliter cognosci & demonstrari potest, posse nos devenire in notitiam possibilitatis Incarnationis, cum per discursum naturalem, ex eo quod Deus est omnipotens, possumus bene inferre possibilitatem unionis inter humanam naturam, & divinam personalitatem.

Sed contra, Licet causâ Incarnationis sit divina omnipotentia, & intellectus creatus naturaliter cognoscat potentiam Dei non esse addictam ad unum rerum ordinem, qualis est ordo naturæ, sed posse aliquid supra totum naturæ ordinem producere, atque adeo inde demonstrativè inferat ens supernaturale in communi sumptum esse possibile; non tamen ex hoc demonstrare potest, hoc vel illud ens supernaturale in particulari, possibile esse, atque adeo ipsam Dei Incarnationem non esse impossibilem: cum enim nullus sit, qui non sit, sicut ipsa Incarnatio, supernaturalis, evidenter lumine naturali intellectus cognosci nequit.

58. Dico secundò: Etiam suppositâ fide & revelatione Incarnationis, non potest ejus possibilitas, naturaliratione demonstrari, sed solum ratione probabili suaderi.

A Prima pars hujus conclusionis patet ex dictis in præcedenti, nam adhuc suppositâ revelatione hujus mysterij, non potest ratio naturalis, nisi naturales causas & effectus cognoscere: At ex illis nequit naturaliter cognosci possibilitas Incarnationis, ut supra ostentum est: Ergo etiam suppositâ revelatione Incarnationis, ejus possibilitas ratione naturali demonstrari nequit. Quod verò probabiliter suaderi possit, etiam constat, inferius enim per conjunctionem ad superius perficitur intra ordinem proprium, atque adeo et si humana ratio, fidei lumine destituta, rationes probabiles invenire non possit suadentes possibilitatem & convenientiam hujus mysterij, revelatione tamen & illustratione divinâ excitata, eas invenire poterit, unde disputatione sequenti plures illius congruentias seu probabiles rationes adducemus.

§. II.

Solvuntur objectiones.

O Bicies primò contra primam conclusionem: Incarnationem Dei esse possibilem, nihil aliud est quam ipsam non implicare contradictionem: Sed potest intellectus creatus, solâ naturâ quam ad intelligendum habet virtute, evidenter cognoscere illam non implicare contradictionem: Ergo & esse possibilem. Major constat, Minor probatur primò. Ad evidenter cognoscendum Incarnationem Dei nullam implicare contradictionem: sufficit evidenter solvere omnia argumenta quæ fiunt in oppositum; hoc enim supposito, manifestum relinquitur nullam esse talem contradictionem: Sed potest intellectus creatus, juxta doctrinam D. Thomæ 1. p. quæst. 1. art. 8. evidenter solvere omnia argumenta quæ fiunt contra fidem, atque adeo contra possibilitatem Incarnationis: Ergo potest intellectus creatus, solo lumine naturali evidenter cognoscere Incarnationem Verbi non implicare contradictionem.

Secundò, Tota implicantia contradictionis in possibilitate hujus mysterij excogitabilis, vel se tenet, ut diximus articulo præcedenti, ex parte divinæ subsistentiæ, vel ex parte naturæ create, ad eam, ut fides docet, assumptæ? Sed potest intellectus creatus valde perfectus, qualis est angelicus, solâ quam à natura habet intelligendi facultate, cognoscere evidenter Deum incarnari, nullam involvere contradictionem, nec ex parte divinæ subsistentiæ, quia naturaliter videt, illam habere infinitam virtutem terminativam, atque adeo posse in terminando naturam creatam, illud idem perfectionis præstare quod personalitas creata illi præbet: neque ex parte naturæ create, scit enim scientiâ purè naturali, eam esse realiter distinctam, imò priorem propriâ personalitate, nec non se habere ad illam, sicut rem ad suum modum, atque adeo nullam esse implicantiam quod ab eo per absolutam Dei potentiam separetur, & consequenter divinâ subsistentiâ terminetur: Ergo &c.

Respondeo concessâ Majori, negando Minorem, ad cujus primam probationem, distinguo Majorem: Ad evidenter cognoscendum Incarnationem Dei nullam implicare contradictionem sufficit evidenter solvere omnia argumenta quæ fiunt in oppositum: evidenter positivè, concedo Majorem: evidenter negativè, nego Majorem. Similiter distinguo Minorem: potest intellectus creatus evidenter solvere omnia argumenta quæ fiunt contra possibilitatem Incarnationis: eviden-